

Kristeligt Dagblad

TRO&TVIVL | 23.01.17 KL. 00:00

Stilhed er det sprog, Gud taler - Alt andet er en dårlig oversættelse

Tidligere lektor på professionshøjskolen Metropol Elin Kirkegaard har byttet arbejdslivet ud med en tilværelse, hvor hun våger over døende og er kontaktperson for en syrisk flygtningefamilie

Dorte J. Thorsen

En undgænger er en person, der undgår at træffe valg for, hvad vedkommende vil med sit liv, siger Elin Kirkegaard. Foto: Leif Tuxen.

H *vordan vil du beskrive din tro?*

Min tro er som en pilgrimsrejse; en slags hverdagens camino, hvor troen på og tilliden til, at den betydningsbærende arv – som for mig er kristendom, familieetik, moral, generel medmenneskelighed, natur og miljø – er trygge styringsredskaber i den balance, der skal være mellem de dokumenterbare og de ikke-dokumenterbare værdier.

For i takt med at jeg er blevet ældre, er der kommet mere ligevægt mellem det, der kan måles og vejes, og som jeg er formet af og uddannet i, og så det, som også er virkeligt,

selvom det ikke videnskabeligt kan bevises, som kærligheden, Gud, Helligånden, sjælen, glæden, vreden og guddommeligheden. Eller som der står i den franske børnebog ”Den lille prins”: ”Det væsentlige er usynligt for øjet, kun med hjertet kan man se rigtigt.”

Hvordan var forholdet til religion i dit barndomshjem?

Som barn i det midtjyske kom jeg meget hos mine bedsteforældre, der var stærke i deres bibeltro og kom i Evangelisk Luthersk Missionsforening. Fadervor, kirkegang og salmesang satte derfor i den grad præg på min opvækst, også selvom påvirkningen blev mindre, da vi flyttede tættere på Aarhus, da jeg var syv år.

Men de kristne livsværdier gjaldt stadig for mine forældre, omend i en mindre stram form. Der var for eksempel ingen kristen belæring af os børn, men i praksis var der ingen tvivl om mine forældres kristne ståsted, så eksemplets magt påvirkede både min bror og mig.

Endelig har mine egne børn gennem mine forældre fået en uvurderlig oplevelse af dyb kærlighed, sjælden livsstabilitet og en livgivende ro.

Hvad har udfordret din tro?

Begreberne synd og syndsforladelse fylder efter min mening alt for meget i både troen, bønnerne og ritualerne. For har vi nu så mange synder, som det hævdes? Det synes jeg godt, at man kan stille spørgsmålstejn ved, så al den snak om synden ikke bliver så dominerende i kirkens forkyndelse, i hvert fald når vi taler om det enkelte menneskes synder.

For skal vi endelig ind på syndere, så synes jeg i langt højere grad, at vi skal se på, hvad stater og industri foretager sig. Krig, brug af sundhedsskadelige og miljøskadelige stoffer i produktionen af fødevarer samt klimabelastende menneskelig adfærd er synder, der har en stor ødelæggende effekt.

Hvad har formet den tro, du har i dag?

Det har folkekirken lige fra min glæde ved de små landsbykirker, kirkerummets aura, den religiøse musik, forkyndelsen og den fælles salmesang til det faktum, at den danske folkekirke ikke er dikterende, men giver den enkelte lov til at skabe sin egen måde at være troende på.

Centralt står også de gamle salmers fantastiske poesi, der er tros-cementerende. Den ene af mine yndlingssalmer er Ingemanns ”Dejlig er Jorden”, hvor jeg får kuldegysninger af salighed, når vi synger: ”Tider skal komme, tider skal henrulle, slægt skal følge slægters gang, aldrig forstummer tonen fra himlen, i sjælens glade pilgrimssang.” Den anden er Brorsons ”Op, al den ting”, hvor man synger: ”Gik alle konger frem på rad, i deres magt og vælde, de mægted ej det mindste blad at sætte på en nælde.” Det er både en metafor for og en hyldest til naturen som Guds skaberværk, som vi skal passe på.

Hvordan gør din livsanskuelse en forskel i din hverdag?

Efter et næsten 40 år langt arbejdsliv har jeg valgt at gå tidligt på efterløn for at skabe en periode med et anderledes liv. For nok er arbejde identitetsskabende, men man kan også stoppe, mens legen er god, og prøve kræfter med noget nyt.

Jeg er i dag våger for døende, fordi ingen uønskede og angste skal være alene ved livets afslutning. Det kan derimod give ro, når der er en person at tale med, holde i hånden eller bare være stille sammen med. Som våger oplever jeg tit, at døden er både fredfuld og smuk.

Vi bruger også tit udtrykket at sove stille ind. For mig er stilheden så også livsbekræftende, som det udtrykkes i et spansk digt, jeg lærte af en eks-kollega: ”Stilhed er det sprog, Gud taler. Alt andet er en dårlig oversættelse.”

Men der skal også være plads til at være mere udadvendt, så jeg er en del af Esum Middelalderdage på Esum Kloster, hvor jeg agerer en arbejdsom og ydmyg cisterciensernonne i Klostergårdens afkoger. Og igennem tre år har jeg været kontakt for en lokal syrisk, sunnimuslimsk flygtningefamilie, hvilket er et givende samvær, trods eller måske netop på grund af vores trosforskelle.

Hvem er forbillede for dig i eksistentielle spørgsmål?

Jeg har flere forbilleder, som alle er kvinder. De to første er mine bedstemødre, som er familiære forbilleder, mens tidligere rektor Hanne Søndergaard er det i en arbejdsmæssig sammenhæng. De er alle tre væk nu, men livet med dem dengang og erindringen om dem i dag skaber bekræftende bånd mellem fortid og nutid og giver mig en glæde, der aldrig dør.

Mine to bedstemødre var nemlig af både hjerte og natur det, som med et smukt ord

hedder jegode, hvilket vil sige, at de over for alle deres medmennesker var ordentlige, kærlige, milde og ligevægtige. Det samme var min arbejdsgiver gennem mere end et årti Hanne Søndergaard, som var et fagligt dygtigt og usædvanligt ordentligt menneske, der ærligt kærede sig om sine medarbejdere. For slet ikke at tale om, at hun satte stor pris på den historiske arv, som er en interesse, jeg også praktiserer her i Esrum, hvor jeg er engageret i både lokal- og familiehistorie.

Hvad er det bedste åndelige råd, du nogensinde har fået?

For nogle år siden så jeg en gudstjeneste i DR Kirken fra Vestervang Kirke i Viborg, hvor præsten brugte ordet undgænger. Det ord kendte jeg ikke, men jeg fandt ud af, at en undgænger er en person, der undgår at træffe valg for, hvad vedkommende vil med sit liv.

Men hvis man ikke vælger, lever man kun en halv tilværelse, hvor man driver med strømmen og aldrig finder ud af, hvem man selv er. En undgænger er derfor fyldt med forbehold, skuffelse, tristhed og reservation – altså alt det, som jeg aldrig har villet.

Jeg har derimod altid prøvet at vælge mit livsindhold aktivt til, hvilket jeg på en særlig måde blev bekræftet i, var det rette, da jeg lærte ordet undgænger at kende.

ELIN KIRKEGAARD

Født 1953. Student fra Aarhus Statsgymnasium i 1973. Uddannet i 1979 fra det, der dengang hed Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, men som i dag er en del af Københavns Universitet. Ansat som lektor fra 1979 til 2015 på det, der i dag er en del af professionshøjskolen Metropol, men som indtil 2008 hed Suhrs Seminarium.